

ZESZYT NAUKOWY WSG W BYDGOSZCZY

TOM 14

NR 7

SERIA: TURYSTYKA I REKREACJA

Robert Wiluś

Uniwersytet Łódzki

Nadrzeczny region turystyczny – kształtowanie się regionu i jego struktura przestrzenno-funkcjonalna

Zarys treści: Region jako część przestrzeni. Tworzenie i istnienie nadrzecznego regionu turystycznego oraz jego wewnętrzna struktura funkcjonalno-przestrzenna. Rodzaje nadrzecznych regionów turystycznych.

Słowa kluczowe: nadrzeczny region turystyczny, region, region turystyczny.

Summary: The aim of this article is the attempt of indication of the existence of river valley tourism region and its spatial – functional structure. River valley areas are distinguished by their specific spatial – functional structure created by the river. The characteristic feature of this area is the coexistence of natural and socio-economic factors resulted from river functions, being in mutual relation which create the system similar to region (Drobek 1993). Despite of the kinds of factors which distinguish river valley area as a region, river remains the most important causative element of this region as a main axis of its development. Each region can be determined on the objective (formal region, objective region) and the subjective (functional region, subjective region) criteria basis. In the first case we deal with regions existing in the time and space until exist factors distinguishing them apart from the functional regions, which appear along with the exploitation of the objectively existing elements of geographical environment by human been on given area. Formal region has a particular spatial range designated in advance on the basis of actual arrangement of factors distinguished it. Functional region is less real from the time and space point of view. Its range determines the size, character and arrangement (concentration) of human been activity forms connected with using of the geographical environment of given area in given time. River valley region can be considered as a formal region (just river valley) and functional region (area connected with using of the river valley resources). River valley tourism region can be defined as a distinctive in geographical space river valley area due to its specific spatial – functional structure which can be (formal approach) or is (functional approach) a place of concentration of tourist movement connected with rivers. The essential factor distinguished river valley tourism region is its spatial – functional

structure. Development of tourism on the river valley areas leading to creation of the river valley tourism region starts from river, the main tourist attraction. Next stages of the creation of spatial – functional structure of river valley tourism region have been presented on the figure 1. The process of the creation of river valley tourism region presented in this article has a general character and shows the main ways of its development.

Keywords: region, tourism region, river valley tourism region.

Andrzej Matczak

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Zagospodarowanie i ruch turystyczny w rejonie pradoliny Noteci

Zarys treści: W opracowaniu podjęto próbę oszacowania wielkości, struktury i rozmieszczenia istniejącego zagospodarowania turystycznego w segmencie bazy noclegowej oraz jej wykorzystania przez ruch turystyczny w rejonie pradoliny Noteci na odcinku od Bydgoszczy do jej ujścia do Warty na terenie gminy Santok.

Słowa kluczowe: zagospodarowanie turystyczne, ruch turystyczny, pradolina Noteci.

Tourism infrastructure and activity in the area of the Noteć River ice-marginal valley by Andrzej Matczak

Summary: In this work the author makes an attempt to estimate the capacity, structure, and distribution of the existing tourism infrastructure in a segment of tourism accommodation in the area of the ice-marginal valley of the Noteć River in the section from Bydgoszcz to the mouth to the Warta River located in the rural borough of Santok. To be precise, the investigated area includes the ice-marginal valley of the Noteć River, the Bydgoszcz Canal, and the neighboring plateaus and, as a whole, occupies a belt of ca. 200 km in length and 15 km in width covering ca. 6 000 km². The author has used data published by Central Statistical Office. The analysis of these data indicates a relatively poor development of tourism infrastructure (ca. 3 500 bed places) and a small tourism activity (ca. 110000 tourists p.a.). Before 1989, the holiday centers of state enterprises dominated in the field of social recreation. Since 1989 a large part of the tourism accommodation infra-structure has been privatized and started to serve a commercial tourism purpose. At present, the tourism accommodation infrastructure in the ice-marginal valley of the Noteć River consists of hotels, complexes of tourists cottages, camping sites, holiday centers, and other forms of privately let accommodation. The spatial distribution of the tourism accommodation and activity is not homogeneous in the studied section of the Noteć River ice-marginal valley. Some concentrations of the tourism accommodation and activity are evident for the urban area of Piła and its immediate hinterland, the rural-urban fringe of Bydgoszcz, the hinterland of Gorzów Wielkopolski, as well as for some small town located in the plateaus. Water sports seem to be done rather rarely on the Noteć River, which, as expected, does not increase the level of tourism infrastructure and activity development.

Keywords: tourism infrastructure, tourism traffic (travelers), ice-marginal valley Noteć River.

Marek Grabiszewski

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Przestrzeń nadrzeczna jako determinanta rangi turystycznej zabytkowych układów urbanistycznych. Próba waloryzacji na przykładzie miast Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego

Zarys treści: Artykuł składa się z dwóch części – teoretycznej, gdzie przeprowadzono rozważania na temat waloryzacji zabytkowych układów urbanistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem jakości fizjonomicznej jako składowej rangi turystycznej. Część empiryczną poświęcono opisowi zastosowania metody wartościowania nadrzecznej przestrzeni miejskiej, a także interpretacji wyników badań – na przykładach wybranych według przyjętych kryteriów (dawne i obecne miasta w obrębie Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego).

Słowa kluczowe: waloryzacja, ranga turystyczna, jakość fizjonomiczna, zabytkowy układ urbanistyczny, położenie nadrzeczne.

Summary: Article consists of two parts: theoretical, in which appraisal of old-town part of the cities were considered. In particular visual part as a component of touristic attractiveness was taken into consideration. Empirical part is devoted to description of valuation methodology of riverside part of the cities. The results were referred to examples from Bydgoszcz-Toruń Metropolitan Area.

Keywords: touristic attractiveness appraisal, visual part, riverside, old-town part of the cities.

Izabela Sulimowicz

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Wykorzystanie dolin rzecznych Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego dla potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji

Zarys treści: Celem artykułu jest ukazanie Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metro-politalnego od nowej, nieznanej przez wielu Polaków i Europejczyków strony – turystyki wodnej. Analiza potencjału kulturowo-przyrodniczego oraz możliwości wykorzystania szlaków wodnych B-TOM pozwoliły na wykreowanie produktów turystycznych dotyczących zagospodarowania i użytkowania turystycznego obszaru pod kątem turystyki wodnej.

Słowa kluczowe: obszar metropolitalny, turystyka wodna, Bydgoski Węzeł Wodny, unikatowe walory przyrodnicze.

The use of the river valleys of the Bydgoszcz-Toruń Metropolitan Area for the purposes of tourist and recreation development

Summary: The aim of the paper is to portray the Bydgoszcz-Toruń Metropolitan Area from an unknown (for many Poles and Europeans) perspective – the water tourism. The analysis of the cultural and environmental potential, the opportunities created by water tracks of the Agglomeration including, allowed the creation of tourist products regarding landscaping and the tourist use of the Area, especially in the field of water tourism.

Keywords: metropolitan area, water tourism, Bydgoszcz Water Node, unique natural valours.

Jan Owsiak

Janusz Sewerniak

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Funkcja turystyczna Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej

Zarys treści: Na tle ogólnej charakterystyki walorów turystycznych, oceny istniejącego zagospodarowania i ruchu turystycznego przedstawiono analizę i ocenę funkcji turystycznej Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej. Zaprezentowano także najważniejsze elementy związane z funkcjonowaniem i rozwojem gospodarki turystycznej.

Słowa kluczowe: Kotlina Toruńsko-Bydgoska, funkcja turystyczna.

Touristic function of the Toruń-Bydgoszcz structural basin

Abstract: On the basis of the its general touristic features, current landscaping and tourist movement, the analysis and assessment of touristic functions of the Toruń-Bydgoszcz structural basin was carried out. In addition to that, the main elements pertaining to the functioning and development of tourism industry were presented.

Keywords: Toruń-Bydgoszcz structural basin, touristic function.

Tomasz Dziechciarz

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Walory turystyczne aktywizujące rozwój agroturystyki w dolinie rzeki Bug

Zarys treści: Wybrane aspekty badań ankietowych przeprowadzonych w latach 2008– 2010 na obszarze Polski wschodniej w dolinie Bugu pod kątem: a) korelacji pomiędzy liczbą kwater agroturystycznych a bliskością rzeki Bug, b) zakresu oferty produktów turystycznych, c) oceny walorów turystycznych doliny rzeki Bug.

Słowa kluczowe: walory turystyczne, agroturystyka, dolina rzeki Bug.

Tourist advantages activating development of agrotourism in valley of the river Bug

Summary: Tourist advantages, as well as the communications availability and tourist facilities, are the elements of comprehensively understood – tourist attraction of the region.

Agrotourism is very quickly and intensive developing form of tourist activity in rural areas of Poland, particularly in her eastern poorer part. For the development of agrotourism very important role are performing tourist advantages – the landscape, clear water and green forest. Very important are also cultural and natural curiosities. All above elements contributed to come into existence of agrotourism farms in valley of the river Bug. This river – one of the longest in East Poland – is also the last wild river of Europe. Author of this study is showing chosen results of questionnaire surveys conducted in years 2005-2009 amongst owners of about 150 agrotourism farms in valley of the river Bug. He says, that this is appearing very close relationship between the situation of the farm and close-ness of the river Bug.

Keywords: tourist advantages, agrotourism, valley of the river Bug.

Andrzej Matczak

Marek Grabiszewski (współpraca)

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Turystyczna baza noclegowa Bydgoszczy i jej wykorzystanie w latach 1979–2009

Zarys treści: W opracowaniu przedstawiono zmiany zachodzące w lokalizacji, wielkości, strukturze i wykorzystaniu obiektów turystycznej bazy noclegowej w Bydgoszczy w latach 1979–2009. Analizę przeprowadzono na podstawie materiałów źródłowych pochodzących z prowadzonej w Polsce bieżącej sprawozdawczości statystycznej.

Słowa kluczowe: turystyczna baza noclegowa, hotele, ruch turystyczny, Bydgoszcz.

Tourist accommodation facilities in Bydgoszcz and their utilization in years 1979-2009

Summary : The analysis of the changes that occurred in the location, capacity, structure, and utilization of tourist accommodation facilities in Bydgoszcz in the period from 1979 to 2009 has been carried out using source materials coming from systematic statistical reporting conducted in Poland. This work shows that statistical data available in Poland enable us to perform analyses concerning hotels in Polish cities only in a very narrow range, which means that we are able to calculate a few simple statistical indicators. Doing more in-depth research on hotels in Polish cities requires cooperation with hotels' boards of directors in order to make their business information available (i.e. information on customer characterization, market segments, seasonality, economic effectiveness), which is difficult nowadays due to competition on the market, protection of personal details, etc.

The results of the performed analyses indicate that there were ca. 2 500 tourist beds in Bydgoszcz in 2009. In the period from 1979 to 2009, the accommodation capacity did not change considerably. However, some changes in the accommodation structure occurred. They generally came down to transfers of tourist beds to hotels and, therefore, hotels absolutely dominated the structure of tourist accommodation facilities in the city. In 2009 there were 7 tourist beds per 1 000 inhabitants of Bydgoszcz. The capacity of tourist accommodation facilities is rather small compared to the number of inhabitants in Bydgoszcz (ca. 350 000) and has not stimulated to make serious investments in the sector of hotels so far. Tourist accommodation facilities are located mainly in the central

area of Bydgoszcz (40% of all tourist beds can be found in the city center), in contrast to the outskirts, where former social buildings, e.g. workers' hostels, were converted into hotels. A serious problem of tourist accommodation facilities in Bydgoszcz was a low level of their utilization, whose value was equal to ca. 40% on average. Such a situation could be observed from 1990. The small inflow of tourists to the city of the order of 120 000 guests p.a. including foreign tourists (ca. 12 000 in 2009) limits considerably the development of hotel industry in the city. Thus, taking decisive actions is absolutely essential to expand, promote and make the existing tourism product in Bydgoszcz more appealing, which results in a larger number of tourists who can afford to take advantage of hotel services.

Keywords: tourist accommodation facilities, hotels, tourism activity, Bydgoszcz.

Mariusz Barczak

Piotr Szymański

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Analiza ilości śluzowań w obszarze Bydgoskiego Węzła Wodnego

Zarys treści: Praca prezentuje model ekonometryczny dla ilości śluzowań na Śluzie Miejskiej w Bydgoszczy. W pracy dokonano podziału śluzowań na dwie kategorie: śluzowania związane z rejsami transportowymi, śluzowania turystyczne. Do budowy modelu ekonometrycznego wykorzystano dane kwartalne z lat 2007–2008. Prognozy wyznaczono na rok 2009. Obliczenia przeprowadzono z wykorzystaniem programu Gretl. Wykonane prognozy charakteryzują się małą trafnością w stosunku do danych *ex post*, co pozwala wysnuć przypuszczenie, że ruch turystyczny zależny jest od wielu czynników.

Słowa kluczowe: Bydgoski Węzeł Wodny, model ekonometryczny.

Summary: This paper presents an econometric model for the quantity of sluices city of Bydgoszcz. The study was divided into two categories sluices: going through the transport-related cruises, going through tourism. To build an econometric model uses quarterly data from the years 2007-2008. Forecast is scheduled for 2009. Calculation was carried out us-ing the Gretl. Made of weather characterized by low accuracy compared to the data *ex post* what you draw to believe that tourism is dependent on many factors.

Keywords: Bydgoszcz Waterway, econometric model.

Ryszard Dorożyński

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Źródła wiedzy o krajobrazie – mapa, zdjęcie lotnicze

Zarys treści: Z wielu źródeł wiedzy o krajobrazie mapy i zdjęcia lotnicze zaliczane są do jednych z najbardziej atrakcyjnych. Współczesna postać mapy to odpowiednio opracowane informacje odwzorowujące czasoprzestrzenne sytuacje praktyczne. Natomiast zdjęcia lotnicze są rezultatem rejestracji promieniowania elektromagnetycznego odbitego od powierzchni Ziemi, wobec tego informują o różnicach w środowisku naturalnym i antropogenicznym. W postaci graficznej zdjęcia umożliwiają odczytywanie oraz interpretację zjawisk pod względem geometrii, ilości oraz jakości. Porównanie obu źródeł wiedzy o powierzchni Ziemi umożliwia poznanie obszernego zasobu informacji w zakresie analizowanego krajobrazu oraz wnioskowanie o współzależnościach pomiędzy jego składowymi.

Słowa kluczowe: mapa, zdjęcie lotnicze, krajobraz, właściwości zdjęcia lotniczego, promieniowanie elektromagnetyczne.

The sources of knowledge of the landscape – map, bird’s eye view photo

Summary: Form amongst the sources of landscape knowledge, the maps and bird’s eye view photos are considered the most attractive in terms of form and content. The contemporary map is a compilation geographical data presenting spatial and temporal situations. The bird’s eye view photos are however the result of recording the electromagnetic radiation of the Earth, which informs of its divergences, and in the graphic form allows to interpret the phenomena geometrically, quantitatively and qualitatively. The comparison of both sources of knowledge facilitates more comprehensive understanding of information on the surface of the Earth as well as elements of landscape.

Keywords: map, bird’s eye view photos, landscape, features of the bird’s eye view photo, electromagnetic radiation.

Dorota Mączka

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II Biała Podlaska

Atrakcje turystyczne i rekreacyjne doliny rzeki Liwiec w powiecie węgrowskim

Zarys treści: Turystyczne atrakcje przyrodnicze i kulturowe doliny rzeki Liwiec oraz możliwości ich wykorzystania na terenie powiatu węgrowskiego.

Słowa kluczowe: walory przyrodnicze i kulturowe, dolina rzeki Liwiec, powiat węgrowski.

Tourist and leisure activities Liwiec river valley in the district of Węgrów

Summary: Tourist natural and cultural attractions Liwiec river valley and the possibility of their use in the county Węgrów.

Keywords: natural and cultural assets, the valley of the river Liwiec, Węgrów county.